

Besluit van , houdende nadere regels voor het bij wege van experiment afwijken van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet op onder meer het gebied van hernieuwbare energie, reductie van CO2 uitstoot of het doen van praktijkkennis over marktmodellen of tariefreguleringsystematieken

(4 mei 2018)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van, nr. WJZ.....;

Gelet op artikel 7a van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 1i van de Gaswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van nr.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat van, nr. WJZ.....;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Begripsbepalingen

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- consument: persoon als bedoeld in artikel 230g, eerste lid, onderdeel a, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek;
- coöperatie: vereniging als bedoeld in artikel 53 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;
- ontheffing: ontheffing als bedoeld in artikel 7a van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 1i van de Gaswet;
- project: samenstel van handelingen waarin bij wijze van experiment wordt afgeweken van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet;
- richtlijn 2009/72/EG: richtlijn nr. 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG (Pb EU 2009, L 211);
- richtlijn 2009/73/EG: richtlijn nr. 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (Pb EU 2009, L 211);
- vereniging: vereniging als bedoeld in artikel 26 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek of vereniging van eigenaars als bedoeld in artikel 124 van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek.

§ 2. Afwijking van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet voor projecten bij ontheffing

Artikel 2

1. Bij ontheffing voor een project kan afwijking worden toegestaan van:

- a. artikel 18 van de Elektriciteitswet 1998, of de artikelen 7 of 10Ee van de Gaswet; of
- b. de artikelen 10a, eerste en tweede lid, 23, eerste lid, 24 eerste lid, 26b, eerste lid, 27, eerste lid, 28, eerste en tweede lid, 29, 30a, 36, eerste lid, 40, 40a, 95b, eerste tot en met het vijfde lid, 95ca, eerste tot en met het derde lid, of 95lb van de Elektriciteitswet 1998 met dien verstande dat ontheffing van de artikelen 23, eerste lid, en 24, eerste lid, van die wet slechts kan zien op het door de netbeheerder te hanteren tarieven en voorwaarden, of de artikelen 3b, eerste en tweede lid, 11, 12, 12a, 12b, 42b, 44, eerste tot en met het vijfde lid, 44a, eerste tot en met het derde lid, 80, 80a, 81e, of 85, tweede lid, van de Gaswet.

2. Een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt slechts verleend aan een vereniging of coöperatie en slechts voor zover:

- a. het project niet op meer dan 5000 aansluitingen ziet;

- b. er binnen het project geen elektriciteit of gas, anders dan productieoverschotten, geleverd wordt aan anderen dan de leden van de aanvrager;
- c. binnen het project niet meer elektriciteit of gas wordt geproduceerd dan redelijkerwijs noodzakelijk is voor de energievoorziening van de leden van de aanvrager; en
- d. een leverancier, anders dan de aanvrager zelf, geen directe of indirecte invloed heeft op de vereniging of coöperatie.

3. Een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt slechts verleend voor een project:

- a. dat op niet meer dan 10.000 aansluitingen ziet; of
- b. dat op meer dan 10.000 aansluitingen en minder dan 100.000 aansluitingen ziet indien de aanvrager aantoont dat het project alleen kan slagen met meer dan 10.000 aansluitingen.

Artikel 3

1. Bij een ontheffing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, kan tevens afwijking worden toegestaan van de artikelen 10, negende en elfde lid, 26ab, 85, 86d, 95lc of 95na van de Elektriciteitswet 1998, of de artikelen 2, achtste en tiende lid, 13b, 17a, 52ca of 64 van de Gaswet voor zover deze artikelen in de weg staan aan de uitvoering van het project.

2. Bij een ontheffing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, kan tevens afwijking worden toegestaan van artikel 93, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 85, tweede lid, van de Gaswet voor zover deze artikelen in de weg staan aan de uitvoering van het project.

3. Op de houder van een ontheffing als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, zijn de volgende artikelen van overeenkomstige toepassing: de artikelen 13a, 16, eerste lid, met uitzondering van onderdelen h, j en m, 23, met uitzondering van het derde lid, tweede volzin, 24, 26a, 53 tot en met 58 van de Elektriciteitswet 1998 met dien verstande dat artikelen 23 en 24 van deze wet niet van overeenkomstige toepassing zijn voor zover deze gaan over de te hanteren tarieven en voorwaarden, en de artikelen 5a, 8a, 8b, 10, eerste, tweede, derde lid, onderdeel d, vijfde lid, onderdelen a, b en d, en achtste lid, 14, 15, 21 tot en met 27, 35e, 37, 40, 42, 42c van de Gaswet.

§ 3. Aanvraag en beoordeling ontheffing, voorwaarden, beperkingen en wijzigingen

Artikel 4

1. Een aanvraag om ontheffing voor een project wordt ingediend met gebruikmaking van een middel dat door Onze Minister beschikbaar wordt gesteld.
2. In de aanvraag is in ieder geval duidelijk voor welke artikelen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, een ontheffing nodig is.
3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere eisen worden gesteld aan de aanvraag om ontheffing en kunnen regels worden gesteld over het tijdstip van indienen van de aanvraag.
4. Onze Minister neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag een besluit op de aanvraag.

Artikel 5

1. Voor één project kunnen meerdere ontheffingen worden verleend.
2. De indiening van meerdere aanvragen om ontheffing voor één project gebeurt gezamenlijk.
3. Een ontheffing wordt slechts verleend indien alle voor het project benodigde ontheffingen verleend worden.

4. Een ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken indien een andere ontheffing voor hetzelfde project wordt gewijzigd of ingetrokken.

Artikel 6

1. Bij ministeriële regeling kan een maximum gesteld worden aan het aantal projecten waarvoor jaarlijks ontheffingen wordt verleend, waarbij onderscheid kan worden gemaakt tussen verschillende typen aanvragers van ontheffingen.

2. Indien overeenkomstig het eerste lid een maximum is gesteld en er meer aanvragen binnen komen dan het maximum, worden de aanvragen toegewezen aan de hand van binnenkomst van volledige aanvragen.

Artikel 7

1. Onze Minister kan aan een ontheffing voorschriften of beperkingen verbinden in verband met belangen van transportzekerheid, leveringszekerheid, veiligheid, milieu en bescherming van consumenten, tenzij uit de bij de aanvraag overgelegde documenten blijkt dat in voldoende mate met deze belangen is rekening gehouden en de door de aanvrager in deze documenten beschreven voorzieningen voldoende concreet zijn omschreven.

2. De ontheffing kan slechts worden overgedragen met toestemming van Onze Minister.

Artikel 8

Onze Minister weigert een ontheffing te verlenen, indien:

- a. de aanvraag niet voldoet aan een bepaling gesteld bij of krachtens dit besluit;
- b. voor de totstandkoming van het gehele project in ontheffing kan worden voorzien krachtens een ander artikel dan artikel 7a van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 1i van de Gaswet;
- c. het project op een andere wijze dan met ontheffing tot stand kan komen;
- d. er aanwijzingen zijn dat de betrouwbaarheid van de gas- of elektriciteitsvoorziening, waaronder de transportzekerheid of leveringszekerheid van gas of elektriciteit aan één of meer afnemers, in één van de aangesloten netten in gevaar wordt gebracht;
- e. er aanwijzingen zijn dat het project:
 - 1° niet veilig kan worden uitgevoerd;
 - 2° onvoldoende waarborgen biedt voor de bescherming van consumenten; of
 - 3° in strijd is met het belang van bescherming van het milieu;
- f. het niet aannemelijk is dat de aanvrager de kosten van het project op korte en lange termijn kan dragen;
- g. de aanvrager niet genoegzaam aantoont te beschikken over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten voor een goede uitvoering van zijn taak;
- h. er geen voorziening is getroffen voor het geval een afnemer als bedoeld in artikel 95a van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 43 van de Gaswet, elektriciteit of gas wil betrekken van een ander dan de houder van de ontheffing;
- i. er voor de situatie, bedoeld in onderdeel h, geen voorziening is getroffen voor een leverancier om overeenkomstig artikel 95cb van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 44b van de Gaswet de door de afnemer verschuldigde bedragen te factureren en innen;
- j. derden die geen aanvrager van een ontheffing zijn niet de mogelijkheid hebben om niet aan het project mee te doen;
- k. de technische voorzieningen in het netwerk van het project niet worden uitgevoerd op een niveau dat gelijkwaardig is aan het technische niveau dat door de voor het gebied waarbinnen het project valt aangewezen netbeheerder wordt gehanteerd;
- l. in de aanvraag niet genoegzaam en overtuigend onderbouwd is waarom het project niet op een kleinere schaal uitgevoerd kan worden;
- m. het project zo sterk lijkt op één of meer projecten waarvoor ontheffing is verleend dat het geen uitzicht biedt op het opdoen van andere inzichten dan waar dat andere project of deze andere projecten uitzicht op bieden en dat ook niet leidt tot een benodigde versterking van die inzichten;

- n. er geen zicht is op landelijke toepassing van de energievoorziening conform de inrichting in het experiment; of
- o. de mogelijke voordelen op voorhand evident onevenredig zijn ten opzichte van de voorziene nadelen.

§ 4. Overige bepalingen

Artikel 9

Onze Minister kan een ontheffing wijzigen, nieuwe voorschriften en beperkingen aan een ontheffing verbinden of een ontheffing intrekken indien:

- a. de houder van de ontheffing dit verzoekt;
- b. de voorwaarden voor de ontheffing, de bij de ontheffing opgenomen voorschriften of de bij de ontheffing opgelegde beperkingen niet worden nagekomen;
- c. de op grond van artikel 3, derde lid, van overeenkomstige toepassing verklaarde artikelen of andere artikelen van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet niet worden nagekomen;
- d. de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken te zijn dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen, indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- e. de houder van de ontheffing niet langer in staat wordt geacht de activiteit waarvoor ontheffing is verleend of de in de ontheffing opgenomen voorschriften na te komen;
- f. de transportzekerheid van elektriciteit of gas in een net in gevaar is;
- g. de leveringszekerheid van elektriciteit of gas in een net in gevaar is;
- h. zich een nieuw feit voordoet dat, indien dat feit voorzien was bij de beoordeling van de aanvraag dit feit geleid zou hebben tot weigering van de ontheffing; of
- i. na een termijn van ten minste vier jaar en drie maanden na het verlenen van de ontheffing blijkt dat het project geen of slechts een geringe bijdrage levert aan het doel waarvoor de ontheffing verleend is.

Artikel 10

Een netbeheerder is niet gehouden de op grond van de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet aan de netbeheerder toegekende taken uit te voeren die krachtens de ontheffing worden verricht door de houder van een ontheffing.

Artikel 11

Een leverancier is niet gehouden de op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet aan de leverancier toegekende taken uit te voeren die krachtens de ontheffing worden verricht door de houder van een ontheffing.

Artikel 12

1. Indien van toepassing wordt in een ontheffing opgenomen dat in afwijking van de artikelen 40 tot en met 42 van de Elektriciteitswet 1998 of de artikelen 80 tot en met 82 van de Gaswet de houder van de ontheffing aan de Autoriteit Consument en Markt de berekeningsmethode van de tarieven zendt die nodig zijn voor de uitvoering van taken als bedoeld in artikel 40 van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 80 van de Gaswet.

2. De Autoriteit Consument en Markt beoordeelt de berekeningsmethode en houdt hierbij rekening met artikel 14 van verordening 714/2009 en artikel 36, onderdelen d en e, van de richtlijn 2009/72/EG, en met artikel 13 van verordening 715/2009, en artikel 40, onderdelen d en e, van richtlijn 2009/73/EG.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan na een klacht van een afnemer beoordelen of de door de houder van de ontheffing vastgestelde tarieven zijn berekend volgens een methode die overeenkomt met de eerder goedgekeurde berekeningsmethode. Artikelen 51 van de Elektriciteitswet 1998 en 19 van de Gaswet zijn van overeenkomstige toepassing.

4. Dit artikel is niet van toepassing op een ontheffingen waar bij verlening is bepaald dat een tarief waarvoor het experiment zal worden uitgevoerd in rekening wordt gebracht bij de afnemers die deelnemen aan het experiment, bedoeld in artikelen 30b, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 82a, eerste lid, van de Gaswet.

Artikel 13

Indien als onderdeel van het project in afwijking van artikel 95d van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 45 van de Gaswet wordt geleverd aan afnemers als bedoeld in artikel 95a van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 43 van de Gaswet, heeft de houder van een ontheffing voor de reikwijdte van het project, van rechtswege een vergunning als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 43 van de Gaswet, met dien verstande dat de artikelen 95b, tweede tot en met vijfde en twaalfde lid, 95d, 95e, 95f, 95n, 95na, van de Elektriciteitswet 1998 of de artikelen 44, tweede tot en met het zesde en elfde lid, 45, 46, 47, 52c, 52ca, van de Gaswet niet van toepassing zijn.

Artikel 14

1. Onze Minister verleent een ontheffing voor de minimale termijn die nodig is voor het project en die in ieder geval niet langer is dan tien jaar.

2. Onze Minister kan de termijn, genoemd in het eerste lid, verlengen tot een redelijke termijn langer dan tien jaar, indien:

- a. niet bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998 of de Gaswet is voorzien in voortzetting van het project anders dan als experiment als bedoeld in artikel 7a, derde lid, van de wet Elektriciteitswet 1998 of artikel 1i, derde lid, van de Gaswet en beëindiging van het project in redelijkheid niet gevegd kan worden; of
- b. het project voorziet in de aanschaf van goederen waarvoor een afschrijvingstermijn tegen economische waarde geldt die langer is dan tien jaar.

§ 5. Overgangsrecht en slotbepalingen

Artikel 15

1. Onze Minister kan bij de ontheffing bepalen op welke momenten gedurende de looptijd en na afloop van het project een verslag van het project wordt overgelegd om:

- a. tot een standpunt als bedoeld in artikel 7a, derde lid, van de wet Elektriciteitswet 1998 of artikel 1i, derde lid, van de Gaswet te komen;
- b. vast te stellen of een project aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur aanpassing behoeft.

2. De houder van de ontheffing zendt in ieder geval binnen een maand na afloop van de ontheffing een verslag over de resultaten van het project aan Onze Minister.

3. Het verslag heeft in ieder geval betrekking op de vraag:

- a. welke bijdrage het project heeft geleverd aan één of meer van de volgende doelen:
 - vergroting van het aandeel hernieuwbare energie van het totale eindverbruik van energie bij de afnemers die deelnemen aan het project;
 - reductie van de CO₂-uitstoot uit fossiele bron;
 - energiebesparing;
 - efficiënter gebruik van het net;
- b. op welke wijze en in welke mate is de betrokkenheid van de afnemers bij en het draagvlak voor de werkwijze van het experiment is vergroot.

Artikel 16

1. Het Besluit experimenten decentrale duurzame elektriciteitsopwekking wordt ingetrokken.

2. Op de ontheffingen die verleend zijn op grond van het Besluit experimenten decentrale duurzame elektriciteitsopwekking zijn de voorwaarden van toepassing zoals deze golden op grond van dat besluit onmiddellijk voorafgaand aan de intrekking daarvan.

Artikel 17

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van xxxxxxxxxx.

2. Onze Minister zendt binnen vier jaar na de inwerkingtreding van dit besluit aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van dit besluit in de praktijk.

Artikel 18

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit experimenten Elektriciteitswet 1998 en Gaswet.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,